

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 1 gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Ali se hrošči letos dovolj uničujejo?

Hroščev je letos strašansko. Hrastina je v nekaterih krajih kar gola, kakor o božiču, ker so jo hrošči popolnoma obžrli. Na sadnem drevju in trtah ne delajo še po Dolenjskem znatne škode, ker jim je hrastovo, gabrovo, bukovo, javorovo itd. listje ljubše, in ker je hoste, hvala Bogu po Dolenjskem še dovolj. Ali pomislimo le, kaj bode pa z našimi njivami, travniki, vrti, vinogradi zdaj sledeča tri leta. Vse samice hroščev in teh je polovica, katere se zdaj po naših hostah pasó, in nam tam delajo prilično le neznatno škodo, zarile se bodo prihodnji mesec v zemljo, kjer bode vsaka zalegla 20 do 30 jajček. Iz vsacega jajčka nastal bode še letos črv, kateri bode letos le malo ali nič škode povzročil ker bode še jako majhen. Ali gorjé pa našim njivam, travnikom, vrtom leta 1892. osobito pa do sv. Ivana leta 1893. Na milijone, da milijarde črvov bode rastline podjedalo. Njive bodo, osobito blizo host, na večih mestih kar tako gole, kakor da bi obsejane in obsajene ne bile. Travniki bodo na večih mestih

še ob kresu tako rujavi, kakor takrat, ko sneg skopni. Grobane trte po vinogradih ne bodo obzelenele, ali pa se bodo vže obzelenele posušile itd. To bode stoka in joka takrat, da bode joj. Vse to vémo vže danes naprej, vse to vé sleherni osobenkar. Vsi vémo tudi, da velikansko to škodo, katera nas čaka, lahko zmanjšamo, prav močno zmanjšamo, ako pokončavamo hrošče. Da vsi vémo dalje tudi, da bi se uničevanja hroščev morali lotiti kar s kraja vsi kmetovalci. To veleva nam prvič iz naše pameti našega razuma izvirajoča dolžnost, skrbeti za ohranitev samega sebe. To veleva nam pa tudi izrečno postava, deželna postava iz dné 17. junija 1870. leta št. 21. Po tej so vsi posestniki, vživalci in najemniki zemljišč pod kaznijo dolžni, hrošče in njih zalego brezplačno pokončavati. Da pa se bode koristna ta postava tem gotovejše in rajše izpolnovala, dovoljuje slavni deželni odbor in določujejo posamezne občine takorekoč proti postavne — ker postava veli: pod kaznijo brezplačno pokončevati — denarne podpore ali nagrade tistim, kateri hrošče uničujejo. Pa kljub vsemu temu, kaj se stori? V primeri k strašanski množini letošnjih hroščev

PODLISTEK.

Oče Daniel Sorúr Farim Den.

(Njegovo življenje popisal H. P.)

(Dalje.)

Tako pripoveduje Farim to grozno potovanje. Taki strašni dogodki pa niso redki v Afriki. Dan na dan lové Arabci uboge zamorce in jim vse poberejo in jih prodajajo. Turška vlada je sicer dala postaviti zoper nečloveške Arabce, pa te postave so samo na papirju. Če pa dá Arabec Turku bakšiša (denarja,) potem pa ni nobene postave in Arabec počne, kar hoče. Dragi bralec! danes, ko bereš te vrstice, zdihuje v Afriki sto in sto zamorcev in krvavé pod težkim jarmom strašne sužnosti. Nikdo na svetu se ne briga za te sirote, samo katoliški misijonarji jih skušajo rešiti, toda denarja nimajo. Podpirajte dragi Dolenjci, afrikanske misijone z molitvami in denarjem; ako daš pol goldinarja, rešiš s tem jed-

nega zamorca. Denar za afrikanski misijon pa bo vsak župnik rad sprejel.

Gospodar je prodal na živinskem sejmu vse zamorce, le našega Farima si je prihranil in njegovo mater in še nekega dečka. Farim je ovce pasel, mati pa je na polji delala. Bil sem zapuščen, pripoveduje Farim, in pozabljen in vedno bolj žalosten. Tukaj se človek uči, kaj je prostost! Mislil sem na dom in domače in bilo mi je hudo.

Nekdaj gre gospodar zopet lovit sužnje in vzame Farimovo mater seboj, da bi mu kuhala. Farim postane med tem vratar. Nikomur ni smel dati ključev. Onega večera, ko so pričakovali gospodarja, poprosi neka sužinja Farima, naj jej dá za trenotek ključ od gospodarjeve hiše in ga zgubi. Kam ga je dejala, sama ni vedela. (Drugi dan so ga našli na strehi.) Vzrok so delali Farima, ker je dal ključ iz rok. Zvečer je imel gospodar priti, pa niso mogli v njegovo stanovanje. Vedel sem, pripoveduje Farim, da me

kaj malo, kar naravnost nič. Pisatelj teh vrstic ima nalogo v Šmihelski župniji nabrane hrošče plačevati po 40 kr. mernik. Hrošči letajo zdaj vže 12 dni, pa koliko hroščev je bilo v tem času oddanih? Ne vštvehših onih, katere je nabrala kmetiška šola na Grmu (10 hektolitrov), 2 mernika, reci dva mernika to je vse. Ali koliko je župnij po Dolenjskem, koliko po celem Kranjskem, v katerih se niti toliko ni storilo. Gotovo žali Bog dosti. Res je sicer, da se nahaja sem ter tje kedo, kateri hrošče uničuje, ne da bi jih prodajal. Ali kaj izda vse to uničevanje proti strahšanski množini mrčesa? Zelo toliko, kakor kanec vode v morje. Vse to je le kaj malo več kakor pa nič, ali čisto nič. In kaj je temu krivo?

V prvi vrsti se vé da zanikrnost, malomarnost kmetovalcev samih. Brez vse postave, brez vseh denarnih nagrad, iz lastnega nagiba, iz dolžnosti skrbi za ohranitev samega sebe, morali bi se kar vsi kmetovalci skraja uničevanja hroščev lotiti. Ker to žali Bog ni, treba postavne sile, denarnega vabljenja. Koj v drugi vrsti je pa ravno postava kriva, da se hrošči tako malo uničujejo. V nji je rečeno: pod kaznijo so posestniki dolžni hrošče pokončavati. Ali praša se kdo naj pa kontroluje, se li hrošči istinito pokončujejo ali ne? Kdo naj kaznuje tiste, kateri jih ne? Kje naj se prične kazen, saj vendar lahko vsak kdor le jedno pest, da le jednega hrošča pokonča, lahko priseže, da je že nekaj storil. Dokler ne bode postava izrečno določila: kdo da ima kontrolo izvrševati, kdo neubogljive kaznovati, koliko hroščev da mora vsak pokončiti; toliko časa ostane vsa ta postava le za to na papirju, da se ne izpolnuje, prelomuje. Ako bi je ne bilo, bi jo vsaj nihče prelomiti ne mogel. Postava naj bi se takole

glasila: § 1. C. kr. davkarija izda vsem županstvom póle, v katerih je natanko določeno, koliko hroščev da mora nabrati vsak posestnik, za vsak goldinar davka, katerega plačuje ter jih oddati županstvu. (Na primer za vsak goldinar 10 litrov.) § 2. Županija določi dan, kedaj se imajo hrošči pod nadzorstvom orožnikov (žandarjev) odračunati. § 3. Za vsak ne odračunjeni liter hroščev plača dotični posestnik pri davkariji 1 gld. kazni za ubožni zaklad svoje občine.

Ako bi se postava tako glasila in ako bi se se vé da strogo izvrševala, a potem bi se pokončalo nekoliko več hroščev kakor se jih dandanes, da v toliko letih, prišlo bi se jim lahko skorej v okom. Uzlic taki veliki kmetiški nadlogi, katera nam žuga ves kmetiški trud čisto uničiti, obdelovano zemljo opustošiti, treba pač skrajne sile, ne pa postave, katera je le za to tukaj, da se ne izpolnuje. Tako zlo, kakoršno so za kmetijstvo hrošči in njih črvi, z denarnimi nagradami odvrčati je pa prav žalostno. To podpira še malomarnost neizobraženega človeka, kateri vsako nagrado za plačilo smatra, katero koj trudu dela primerja. „Za osem grošov se mi pač ne splača mernik hroščev nabrati, rajši grem v taberh“. Tako se jih sliši pred cerkvijo modrovati, kadar občinski sluga nagrado za nabiranje hroščev oznanuje. Sicer je pa vsaka nagrada v protislovju z postavo. Strogo izvrševana sila, ta je na mestu, ne pa nagrada.

Dodamo le to-le: res žalostno, grozno žalostno je, da si naši Dolenjci nečejo pomagati. Pomagati jim tudi mi ne moremo. Bog ne bode delal čudežev, da bi podpiral lenobo.

Kako drugače je drugod: V Dolu blizu Ljubljane so ljudje nanegli v treh dneh čez 600 kilo-

čaka smrt. Kaj početi? Na misel mi pride hiša belih misijonarjev, ki ni bila daleč, pa tudi da misijonarji otroke koljejo in jedó, kakor so mi pripovedovali. K njim grem naj bo kar hoče. Pa kod naj pridem na cesto? Pri vratih ne grem, tam čakajo prijatelji gospodarja, okoli in okoli poslopij pa je 4 metre visok zid. Skrivaj se prilazim do zidu. Ali hočem naprej ali nazaj? Spomnim se krvoločnega gospodarja in to mi dá moč. Kakor bi trenil sem stal vrhu zidu in čez zid na cesti. Dirjam v temo — kam? Gnalo me je iz mesta pa zopet se mi je zdelo, da slišim glas: Pojdi k belim misijonarjem! Bolje, da te precej snedó, kakor pa da počasi umiraš pod bičem! In šel sem. Gredeč memo gospodarjeve hiše, slišim kako notri vpijejo in meni žugajo se smrtjo. Kakor blisk jo uberem ozirajoč se, če ne gre kdo za menoj. Niče me ni videl.

Bila je že trda noč, ko potrkam na vrta misijonske hiše. Misijonar Kamboni me vpraša:

„Čegav suženj si?“ Odgovorim: „Nekega kame-larja“. Videl sem, da ta prijazni mož me ne bo snedel, bal sem se le, da bi me ne dal gospodarju v roke, zato sem se hotel z lažjo rešiti.

„Kje je tvoj gospodar?“ vpraša me dalje Kamboni.

„Daleč od tod.“

„Kdo te je sem poslal?“

Jaz nevedni pagan nisem do takrat ničesar slišal o Bogu, a vendar sem odgovoril: „Bog“.

Kamboni se začudi in nasmeje in me pelje spat. — Ko je prišel moj gospodar domov onega večera, so mu rekli, da sem utekel; kam, ni vedel nihče. Čez nekaj tednov me zagleda sužinja mojega gospodarja, ko sem se igral z drugimi dečki pri priprliih vratih. Tudi jaz sem jo videl in sem povedal Kamboniju in ga prosil, naj me varuje. On mi naroči: „Karkoli te bodo silili“, odgovori na vse: „Ne grem nazaj k gospodarju“. Res pride kmalu gospodar, a jaz se ne udam.

gramov hroščev — ali kebrov! — Dolenjci, čez leto in dan ne tožite: črv nam končuje njivo, travnik, ampak govorite: naša vnemarnost spodjeda rastline!

Sicer bi pa dale „Dol. Novice“ tudi tale svet: Cigani mali in veliki se klatijo in „fehtajo“ po Mestu in okolici, da je groza. Od njih naj se zahteva, da naj prinese vsaki dan vsaj eden mernik hroščev; ako ne, naj se zapodi iz Mesta . . . Ako jih prinese dobi plačilo, in ni mu treba berčati, ako ne — naj pa strada „lenoba“.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Državni zbor je imel obravnavati, kaj naj odgovori na ljubeznjive besede našega cesarja, s katerimi se je odprl. Pokazalo se je precej različno mnenje — in predložile so se tri tako zvane adrese. Poljaki, Mladočehi in nemški liberalci vsak svojo. Od začetka je kazalo, da bode sprejeta poljska; ali ti se niso hoteli vdati nekaterim zahtevam vernih konservativcev gledé na verske in narodne reči; — tako se je bilo bati, da ne bode sprejeta nobena adresa. Predsednik državnega zbora Smolka je predlagal zaradi tega, naj se opusti vsaka adresa. Zgodilo se je, mesto adrese je šla k cesarju le posebna deputacija izmed poslancev, da se mu je zahvalila za prijazen nagovor. Cesar jo je sprejel kaj milostljivo.

Državni zbor je s tem pač prihranil mnogo časa; kajti dolgo bi se bili prepirali o adresi; toda brezdvomno je, da bodo pa pokazali poslanci pri družih prilikah svoje različne želje — in prepir je tu. Pa tudi drugače ni mogoče. Naši poslanci

n. pr. vendar ne smejo molčati — ako vidijo, kakove krivice se godé našemu narodu.

Vlada se izogiblje skrbno važnim vprašanjem; ali to ne bode dolgo mogoče; treba bode pokazati jasno kaj hoče, dasi je prav lahko mogoče, da bo treba državni zbor zopet razpustiti — ker ne bode vlada nikjer lahko imela gotove večine.

V Istri so pač še vedno jako tužne razmere. Deželni glavar Campitelli je obiskal Lindar ter si tu ogledal župnišče, cerkev in šolo. Razgovarjajoč se z g. župnikom je djal, da v Istri ni treba poznati slovanskega jezika, akoravno ga govori ogromna večina prebivalstva. Lahon noče biti pravičen. A svet se suče; tudi v Istri bode posijalo solnce Slovanom pred prag.

V Gradcu bode dné 2., 3. in 4. junija katoliški shod. Kdor se hoče shoda vdeležiti, se mora oglasiti vsaj do 24. t. m. Med onimi, ki so podpisali oklic na ta shod je mnogo odličnih mož — tudi iz spodnjega Štajarskega.

Mladočehi so tako podobni nemškim liberalcem, da jih vže v oči bôde praznik sv. Janeza Nepomuka, katerega od nekdanj praznujejo Čehi kot pravi národní praznik; kadar bodo slavili krivoverca Husa, takrat, seveda, bode pa vse prav tem čudnim možem. — Sploh se pa kaže, da se Čehi strezujejo ter polagoma obračajo od Mladočehov. Sprevideti morajo namreč, da ti v državnem zboru prav nič ne bodo mogli storiti za svoje rojake, ker so popolnoma osamljeni.

Kaj je novega po širokem svetu?

Bolgarski knez Ferdinand je vkljub nasprotnemu prizadevanju Rusije narodu in vojaštvu vendar vedno bolj priljubljen. To se je pokazalo posebno zadnje dni, ko so obhajali v Plovdivu

Pripelje dve kravi in dve teleti, da bi me kupil, pa misijonarji so rekli, da ne smejo sužnjev ne kupovati, ne prodajati, ampak varovati. Pripelje mater, naj me ona pregovori. Prigovarjala mi je in obetala, a jaz sem odgovoril: „Ljuba mati, nazaj ne morem, ostani rajše tudi ti tu in skupaj bodeva“.

Začne mi očitati, koliko je za-me storila in koliko trpela.

„Vse je res, ljuba mati“, jej odgovorim, „pa k gospodarju ne morem“.

Strašno jo je vjela moja trdovratnost, oslnila je prst in ga vtaknila v prah in mi je pomazala z njim čelo rekoč: „Zame si mrtev, nikdar več te nočem videti“*) in je divjala k gospodarju.

Hudo je zadelo to ubogega Farima, pa bil je to tudi najsrečnejši trenotek v njegovem življenji. Zgubil je vse, kar je imel in mati ga je preklela, toda v varstvo ga je vzel Bog, on ki ga je do sedaj tako čudovito vodil. Rešil ga je iz telesne sužnosti in pripeljal k misijonarjem, rešil ga je pa tudi iz sužnosti hudičeve in ga pripeljal po sv. krstu v katoliško cerkev. Kolika dobrot! Kolika sreča!

V enem mesecu se je naučil Farim katekizem, in kmalo na to ga je krstil Daniel Komboni za Daniela in birmoval, Jezusovega srca dan leta 1874; kmalo potem pa so ga pustili k sv. obhajilu. „Kakšen mir in kakšno veselje sem takrat čutil v svojem srcu“, pravi gospod Daniel sam, „tega ne morem popisati; srečen, kdor takrat vé, kaj dela!“

*) Neki župnik iz Verone na Laškem se je ponudil gospodu Danielu, da mu odkupi mater, toda gospod Daniel že deset let ni ničesa slišal o njej, kajti kmalo po tem dogodku je gospodarju ušla.

slavnost bolgarskega reda za hrabrost. Mej „živio“ - klici so častniki dvignili kneza ter ga na ramah nosili.

Med **Rusko in Turčijo** se je unel neki razpor. Rusija je poslala skozi morskó ožino „Dardanele“ nekaj vojakov na ladiji pod trgovsko zastavo. Turčija je to zabranila, češ, da Rusija ne sme tamo skozi vojakov pošiljati, ker jej to brani pogodba iz l. 1856. Slednjič se je vendar Turčija udala: Kaj se hoče — slabotni mora reči močnejšemu prav imaš.

V ožjej volitvi je bil v državni zbor izvoljen bivši nemški kancelar **Bismarck**. Vendar se menda ne bode veliko vtilkal v politiko, ker je cesar zopet pokazal v nekem govoru, da ga prav nič ne mara.

Prvega maja so se delavci po svetu sploh potegovali zato, da naj se jim čas za delo skrajša — plačilo pa poveča. Pri nas je bilo sicer vse precej mirno. Na Laškem in Francoskem pa je tekla kri. Posebno hudo je bilo v francoskem mestu Furmi, kjer je brezdimni smodnik prvič požiral — francoske delavce.

V **Belgiji** delavci vedno bolj preté. Tamo je to nevarno, ker je delavcev več kakor drugih prebivalcev.

V **južnej Ameriki** so nemiri navadni. V državi Čile se bije vže dalje časa domača vojska. Zadnji čas kaže, da se bodo pomirili po prizadevanju drugih držav, ali vže se poroča, da pretí ustaja v republiki Costariki.

Piše se nam:

Iz Novega Mesta. — Zadnja leta je dobila tukajšnja samostanska cerkev mnogo olepšav — veliki altar, malarijo; — ali zadnji čas zopet krasen, nov kinč — velike orglje. Napravil jih je znani domači mojster g. Goršič iz Ljubljane — ogrodje — vnanje lice — pa jim je zdelal iz hrastovega lesa kaj lepo v pravilnem slogu tukajšnji mojster gospod V. Umek.

Strokovnjaško oceno o orglah prinesemo v prihodnjih „Novicah. Zadnjo nedeljo jih je blagoslovil mil. g. prošt P. Urh.

Želimo, naj pojo mnogo let v čast — slavo božjo!

Z Dvora 10. maja. — Pravijo, da pride v kratkem k nam knez Auersperg s celo komisijo pregledat svojo tukajšno železno tovarno, da ukrene, ali se še splačuje delati ali ne. V skrbeh smo, da nam fabrike ne zapro, kajti potem smo še ob ta siromašni zaslužek. Kedor ima posebe kaj zemljišča, za silo še rine ali manjka nam kapitala, da bi si kupili boljši živino in orodje. V tem obziru nam bo gotovo dobra pomoč nova

posojilnica v bližnjem Žužemberku. Bogataši in izposojevalci sicer nasprotujejo, pa to ne bo nič škodilo, ampak dobro vem, da je posojilnica imela vže prvi teden čez 2000 glđ. prometa. To je prav, saj se posojila dobivajo z malimi stroški po samo 6 od sto, v hranitev pa se jemlje denarji po 4¹/₂%, videti je toraj, da se ne išče nikak dobiček, ampak da se le hoče pomoči revnemu narodu.

Hrošči hočejo nam letos uničiti vse drevje, kakor so njih črvi predlanskem večino žita, treba bi bilo nekaj plačevati za uničenje tega mrčesa, pa naše občine nimajo v to nič denarja ali si ga pa ne znajo dobiti.

Prihodnji terek volimo nove občinske može, poročim še, kateri in kaki bodo.

Iz Metlike. — Da bodete znale ljubljene „Dol. Novice“, da smo tudi mi v Belokrajni med živimi, se oglasim.

Začel bom z vremenom, ker mi ne ugaja, saj človek če nima kaj stvarnega, posebnega govoriti, začne z vremenom; dovoljeno bodi tudi meni, se tega starega kopita posluževati.

Pri nas smo imeli jako strogo zimo; vsled dolge lege snega pognila in pozebla je rež tako, da jo ljudje preoravajo za debelačo (koruzo.)

Zima trajala je skoraj do majnika.

Prvi dnevi majnika pa so nastali naenkrat tako gorki, da je bila vsa priroda v nekaj dnevih v zeleni opravi, in zdaj je uže vse sadno drevje v dišečem cvetji, — deloma pa je vže odcvetelo.

Sadja, če nas Bog obvaruje slabega vremena in pogubo-nosne toče, bode mnogo.

Strn, katera je užugala mraz in sneg, lepo kaže.

Zdaj imamo pa vreme jako slabo, dežuje vže nekaj dni in kmetič ne more dalati; vsled tega bode delo zaostalo, ker se delavci težko dobé.

Za požrešnega hrošča je to vreme jako neugodno; sploh pa tega kmetiču sovražnega mrčesa ni v toliki obilici, kakor smo se ga bali. Nekateré občine ukrenile so potrebno gledé pokončanja tega požeruha. Tako je prav! Želeti bi bilo, da bi tudi slavni deželni odbor priskočil s podporo v pomoč.

Trtje, kolikor ga je še ostalo, se vé sem in tja jako malo, od nesrečne trtne uši, poganja lepo.

Naši ljudje obojega spola se še vedno izseljujejo v obljubljenó deželo — Ameriko? — dasiravno nekateri od tam v domovino prav slabo in obžalovanja vredno pišejo, — da dela ni — a preveč ljudi. Želeti bi bilo, da bi pristojna oblast vmes posegla in zaprečila daljno izseljevanje v Ameriko, kajti ni vse zlato, kar se sveti v Ameriki! Tudi ni brez slabih nasledkov, kateri se bodo prej ali slej pokazali.

Omenim naj konečno še, da je priredila tukajšna narodna čitalnica, dné 26. aprila t. l. odhodnico, zabavni večer svojemu članu sod. pristavu gosp. pl. Garzaroliju o priliki premeščenja v Škofjo Loko. Zabave udeležilo se je mnogo slav. občinstva. Da ni navdušenih napitnic manjkalo je jasno. Gospod Garzarolli bil je v celem sod. okraju jako simpatična priljubljena oseba.

Škofje Ločanom mi častitamo!

Dné 3. maja spremili smo k večnemu počitku tukajšnjega c. kr. poštarja in posestnika g. Eduarda Fuksa. Pokojnik bil je komaj 30 let star.

Dné 6. maja pa je umrl v 88 letu dobe svoje meščan p. d. „Kumelj“. N. v. p.

Domače vesti.

(Deželni odbor kranjski) je dovolil c. k. kmetijski družbi te-le podpore: 500 gl. za nakup strojev, ki naj se oddajo podružnicam; 300 gl. za pospeševanje prešičjereje, 200 gl. za podružnični drevesnici v Mokronogu in Grahovem.

(Učiteljske premembe.) Nadučitelj g. Mat. Judnič je premeščen iz Črmošnjic v Štrek-ljavec, učitelj g. Iv. Schober iz Črmošnjic v Koprivnik in nadučitelj g. Rajm. Justin iz Štrek-ljevca v Črmošnjice.

(Kmetijska podružnica) v Novem Mestu je imela, dné 2. t. m. svoj občni zbor, katerega so se, kar pohvalno omenimo, posebno vnanji udje v obilnem številu udeležili. Po pozdravu g. načelnika sta poročala tajnik in blagajnik v odborovem delovanji in o računih, razgovarjalo in obravnavalo se je o oddaji modre galice in trtnih škropilnic, o podružničnih kmetijskih strojih, o poskušnji v ameriškem vinogradu; sklenilo se je na družbenem občnem zboru v Ljubljani, ki bode v prvi polovici meseca junija t. l. predlagati sledeče nasvete: v Novem Mestu naj se letos prodajajo plemski biki in se ob jednem priredi tudi premovanje goved; naj se v obsegu naše podružnice razpiše nekaj daril onim kmetovalcem, ki napravijo umna gnojišča in slednjič naj kmet. družba dá nekaj denarnih nagrad onim revnim kmetovalcem, kateri osnažijo svoje njive kamenja, pa nimajo potrebnega denarja za strelivo, orodje itd. — Podružnico bo zastopal pri glav. občnem zboru v Ljubljani nje načelnik g. R. Dolenc.

(Modro galico ali bakreni vitrijol) za škropljenje trt proti strupeni rosi ali rji bo oddajal za kmetijsko podružnico g. Fran Perko, trgovec v Novem Mestu in sicer samo udom kmetijske družbe po 28 kr. kilo.

(Hrošče — kebre) pokončujte! Zgodaj zjutraj predenj solnce posije, ali ob deževnem vremenu jih otresajte, nabrane pokončujte. V nekaterih občinah, kakor v Novem Mestu, Kandiji itd. se dobi še nekaj odškodnine za nabrane hrošče. Ubogajte „Novice“ dobro Vam žele! Pomislite, koliko škode Vam je napravil črv pretečena leta. Ravno taka bode čez eno in dve leti, ako ne bode te končali hrošča, ki črva zaleže!

(„Dolenjsko pevsko društvo“) izvolilo je pri izvanrednem občnem zboru, dné 5. t. m. gosp. Janeza Mechora svojim predsednikom.

(„Dolenjsko pevsko društvo“ in „Dolenjski Sokol“) priredita na Binkoštno nedeljo skupni izlet v Mokronog s sledečim vspešnim: Odhod iz Novega Mesta ob petih zjutraj; skupni vozovi čakali bodo v drevoredu. Po prihodu v Mokronog zajuterk; ob 10 uri sv. maša na Žalostni Gori; po maši uživanje krasnega razgleda in sprehod po okolici. Opoldan skupni obed v Pleterškovi gostilni, potem veselica na prostem s petjem in telovadbo. Odbora imenovanih društev uljudno vabita vse rodoljubne prijatelje petja in telovadbe. K mnogobrojni udeležbi prosita v Novem Mestu bivajoče članove, ki se mislijo peljati s skupnimi vozovi, ali sploh udeležiti izleta, da se oglasijo zaradi naročitve vozov in obeda poprej pri odboru „Dol. pevskega društva“. — Skupni odhod bode točno ob napovedani uri.

(Prememba posestva.) Dosedanjo Hummerjevo hišo na trgu kupil je tukajšnji advokat dr. J. Schegula. — Vsled te premembe opustile bodo gospodičine Rohrmannove svojo prodajalnico in bodo vse blago pod kupno ceno razprodajale.

(Na Trsatu) imenitnej božjej poti pri Reki, se je vršila 10. t. m. jako slovesno 600 letnica, odkar je bila tjekaj po angeljih prenešana hišica Marije, Matere božje. Zbralo se je nad 15.000 romarjev iz Hrvatske, Istre in Primorja. Slovencev se je pripeljalo z vlaki v Reko čez 3000. Cerkevne slovesnosti so bile veličastne, med drugim so imeli senjski škof Jurij Posilovič slovesno sv. mašo v slovanskem jeziku.

(V Trstu) so se rodoljubi pomenili, da svojim umrlim prijateljem, znancem itd. ne bodo več dajali vencev k pogrebu, ampak denar, ki bi se moral zanje dati, poklonili vselej družbi sv. Cirila in Metoda. Pri teh mrličih so nabrali tako vže 200 goldinarjev. Narodnjaki, delajte povsod tako! Tudi pri nas v Novem Mestu! Venec in pa mrlič — se gotovo ne vjemata. Storimo raje kaj koristnega z novci, ki se sicer vržejo za cvečice, katerih ni več čez par dni. Naznanimo po časopisih, kaj smo nabrali ob tacihih prilikah — in pokojni bodo bolj počesčeni kakor z minljivim vencem.

(V Gorici) se bojé — zlasti od kar se je pripetila v Rimu taka nesreča — zaloge streliva v gradu sredi mesta. 1500 meščanov je prosilo, naj se ta zaloga prenese iz mesta.

(Tretja skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“) bode o binokostih letos v Trstu. Dné 16. maja bo v prostorih pri Bergarju, Belvedere pod gradom, koncert z jako zanimivim programom. Sv. maša bode 17. ob 8. uri zjutraj v cerkvi sv. Antona novega, po sv. maši glavni zbor pri Bergarju ob pol drugi uri popoludné banket, potem izlet v Miramare.

(V severnej Ameriki) v Vašingtonu delajo katoliško vseučilišče. Zadnji čas je dobilo lepo darilo — dva milijona mark. Gotovo bode sedaj še hitreje napredovalo.

Razne vesti.

* (Velik požar v Karlovcu.) V noči od 5. na 6. maja nastal je v mestu v Kozlerjevi pivovarni ogenj, kateri se je hitro razširil in tudi zahteval človeških žrtev. Kozlerjeva pivarna obstoji deloma iz novih in deloma iz starih poslopij. V stranskem poslopiju nahaja se tudi hlev, v katerem je nastanjena postaja žrebčarjev; prostor nad tem hlevom uporabil se jo za nastanjenje rezervistov, kateri so došli na orožne vaje, bilo jih je v teh prostorih okoli 50, kateri so imeli na mrvici svoja ležišča. V tem prostoru nastal je proti 3. uri zjutraj ogenj, in sicer iz uroka ker so ljudje v sredi tega prostora obesili na navadni konopec petrolejsko svetilnico, konopec je pregorel, svetilnica pala na tla, kjer je bilo naroseno seno. Hi krati je bil ves prostor v plamenu; iz spanja prestrašeno moštvo hitelo je k oknom in vratam. Plamen se je razširjal s tako hitrostjo, da je bilo v kratkem času vse novo poslopje upepeljeno, stare kolibe pa so ostale nepoškodovane. Od moštva ostal je jeden infanterist v oguji ter našel ondi svojo smrt, 10 mož je več ali manj poškodovanib, tri može pogrešajo. Razven tega zgorelo je 31 novih Manliherjevih pušk, več telečnjakov itd. Žrebci v spodnjih prostorih so bili rešeni. Škodo cenijo na 10.000 gld.

* (Povodnji.) Iz Gradca se poroča, da je reka Mura zeló narastla in sicer je v mestu za 2:35 metra nad normalom. Deroča reka odtrgala je več čolnov in ribičem šrambe za ribe na vodi; nad Gradcem so ceste in polje v vodi, cvetoče drevje dviga svoje vrhe iz vode. Voda je prouzročila obilo škode. Tudi iz južnih Tirol dobajajo vesti o vednem naraščanju reke Adiže, tudi iz Verone na Laškem so došli brzjavici o naraščanju Adiže. Nevarnosti so velike.

* (Češka deželna razstava v Pragi) imela bi se te dni odpreti, a zadnje dni je stavbe vreme, posebno vihar zeló poškodoval, vendar imajo upanje, da te zapreke kmalu odstranijo. Iz raznih slovanskih pokrajin se čuje, da se popeljejo v zlato Prago posebni vlaki k znamenitej razstavi, gotovo tudi Slovenci ne bodemo zaostali, dasi nimamo na ozbilje premožnih ljudi.

* (Na Dunaju) so napravili 7. maja tamošnji tiskarji shod. Sklenili so splošen štrajk t. j., da vsi ustavijo delo. Zahtevajo, da se delo skrči na 9 ur,

odpravi 14dnevna odpoved in omeji delo čez uro. Lastniki tiskarn so odbili njih zahteve.

* (Kakošna je Amerika?) „Slovencu“ piše nekdo iz severne Amerike: Čez sto naših ljudi ima uže danes tukaj te-le mastne službe: Po dnevu na trebuhu na solncu leže in travo grizejo, po noči pod smrekami v gozdu zvezde študirajo. Opoldne se mažejo s tešč slino po želodcu, južinjajo mravlje, večerjajo pa komarje. Davkov ni nič. Menažo „fašejo“ vsak zase. Vsako noč jim hodi trebuh pod hrbet vasovat. Vsak vse seboj nosi. Hodijo kar po maternih podplatih. Obleko imajo na sapo. Pa naj kedo reče, da ni dobro v Ameriki. Dolenjci, če niste tukaj dosti veseli — le v Ameriko, tamo, tamo je „fletno“.

Smešnica.

(Zmota.) Neki kmet vstopi v neko imenitno hišo, ne da bi ga bil kdo zapazil; ali hitro mu zakriči papagaj nasproti iz svoje kletke: „Klobuk doli“. Kmet začuden strmi in hitro sname klobuk iz glave in reče: „Oprostite milostljivi gospod, jaz sem mislil, da ste vi le tič!“

(Dober izgovor.) Hišna: Saperlot, kakšen hrup je to? Ali se to spodobi za berača, da mi tako na vrata razbija? Berač: Oprostite mi, ker jaz sem mislil, da ni nikogar notri!

Listnica uredništva.

Gosp. K. Č. v. Š. — Radostno bomo sprejemali Vaša poročila. — Današnja šala bi se utegnila pa slabo razumeti, edino zato jo nismo sprejeli.

V mesecu aprilu v Novo Mesto vračujoča se pisma:

Maria Spanic, Warasdin — Majer Katarina, Samobor — Gorše Stefan, Potkanje — Koss Janez, Bensilvania (rec.) — 17. Inft. Rgmt., Laibach — Radešek Jernej, Skrtion — Basalj Josef, Illinois — Strainar Martin, Koprivnica — Widic Johann, Red Jacket — Strajnar Martin, Koprivnica — Wurnik Reza, B. Lack (rec.) — Jakše Resa, Calumet — Malenschek Johann, Oberstaufen — Šekula Florjan, Michigan. — Setina Calumet — Gazivoda, Minisota — Ferlan, Vivodina — Barbo, Gottschee — Klemenčič, Allegheny (rec.) — Jarc, Hönigstein — Bobnar, Hönigstein — Vizel, Bartlmä — Fister, W.-Kirchen — Schiffrer, Krainburg — Franc Zupanc, Wien — Zigman Gašper, Linz — Martin Hrovat, Pozega — Hamburg, Ant. Kresal —

Zahvala.

Podpisani izreka tem potom prisrčno zahvalo vsem p. n. gospem in gospodom za obilne milodare, katere so darovali za nove orglje.

Novo Mesto, 14. maja 1891.

P. Florentin Hrovat.

Zahvala.

Štejem si v dolžnost, da se javno zahvalim gospodičini Rohrmanovi in Logarjevi za prelepi sè zlatom vezni altarni pert, kakor tudi drugim gospem in gospodičinam, ki so k temu delu pripomogle. Kraljica majnika naj jim poplača, kar so jej darovale!

Novo Mesto, 14. maja 1891.

P. Florentin Hrovat.

Loterijske srečke.

Trst	2. maja	79	89	74	15	28
Gradec	9. "	53	46	77	8	64

Razglas.

Ces. kr. okrajno sodišče v **Mokronogu** naznanja: Na prošnjo Janeza in Neže Pirnar iz Čučje Mlake št. 8 po g. dr. Mencinger-ju iz Krškega proti Jožetu Pirnar iz Dobrave št. 1. Mici Rakar odnosno Juriju Rakar iz Herinje Vasi; Ani, Alojziju Pirnar iz Dobrave in ml. Urši, Antonu in Matiju Pirnar po Mariji Pirnar in Francetu Kranjcu iz Pečic, z dné 1. marcija 1891 šte. 1398, odredi se v prostovoljna prodaja zemljišča vlož. šte. 16 k. v. Dobrava, s pristojstvom na

10. junija 1891

ob 11 uri dopoldne pred tem sodiščem.

Dražbeni uveti in zemlje-knjižni ekstrakt zamo-rejo se pregledati v navadnih uradnih urah.

Mokronog, dné 22. aprila 1891. (106—1)

Podpisani naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest o smrti našega iskrenoljubljenega sina in brata

Josipa Stepec-a,

veleposesnika v Dragi pri Višnjigori,

kateri je dné 29. aprila ob 7. uri zvečer po kratki in mučni boleznj prejemši sv. zakramente za umirajoče, v 24. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Naj v miru počiva!

V Dragi 30. aprila 1891.

Matija in Ana Stepec, stariši. — Janez, Fran in Alojzij Stepec, bratje. (111)

Žalujoca podpisana poročata s tem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Božji previdnosti dopadlo njuno sestro

Nežo Bogulin

po dolgi boleznj, večkrat prevedeno s sv. zakramenti za umirajoče dné 2. tega meseca ob 3/4 na 12. uro dopoldne v 44. letu njene dōbe v boljšo bodočnost poklicati.

Nepozabljiva ranjca bodi priporočena v blagi spomin in molitev.

Zahvalujeva se prisrčno za milo sočutje, obilno obiskanje in spremstvo vsem sosednim in domačim faranom, zlasti pa Žužemskima preč. gg. duhovnoma in pevecema. (105)

Ajdovica, dné 4. maja 1891.

Ana Bogulin,
sestra.Mihael Bogulin,
brat.**Zahvala.**

Za mnogoštevilne dokaze prisrčnega sočutja, za krasne vence, častno spremstvo k zadnjemu počitku ter za ganljivo petje povodom britke izgube našega iskrenoljubljenega soproga in očeta, blagorodnega gospoda

Eduard Fux-a

v Metliki,

izrekamo globoko ganjeni najprisrčnejšo zahvalo svojo.

Mej boleznjjo ter po smrti nepozabnega nam pokojnika došli dokazi najodkritosrčnejšega sočutja tešili so veliko našo boleost, saj so bili živa pričča, kako je ranjkega vse ljubilo.

(112)

Obitelj Fux-a.

Očitna zahvala.

Med šolske dobrotnike se gotovo smej šteti visokorodni gospod in grof Margheri iz Otočeca. Še pred zapadlem velikem snegom blagovolili so odkazati v svojem gozdu proti primerni plači tri bukove drevesa za kurjavo tukajšnje šole. Brez te dobrote bi bili šolski otroci zmrzovali, ali bi pa bila morala šola zaprta biti.

Srčna zahvala v imenu otrok.

Učitelj.

Bela Cerkev, meseca aprila 1891.

Naznanilo.

Podpisani si usojam slav. občinstvu naznaniti, da imam v svoji

prodajalnici na glavnem trgu

vedno v zalogi sveže špecerijsko in kolonijaino blago, surovo vazelino, karbolineum (za prevlako lesa, da trpežen ostane), shajevca (Pressgerm), Radensko in Rogaško kisle vodo in moko vse vrste po nizki ceni.

Teodor Salloker.

(113—1)

v Novem Mestu.

Steklenice za pivo

z zamaškom na dratu, s katerim se tako dobro zapró, da ne uhaja zrak vanje, dalje vrčke za pivo in vsake vrste steklo, porcelan, različne svetilnice za petrolej priporočā po najnižji ceni

Franjo Seidl

(114—1)

v Novem Mestu.

Tudi ustavljam šipe v vsakovrstne okna in v okvire za podobe.

Prava galica ali kupreni vitrijol, za škropljenje trt, tudi cement in gorenjski gips se dobi po nizki ceni pri

Adolf Pauser-ju

(108—1)

Novomesto.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da imam na prodaj vsake vrste

ure, batrije, elemente in drat za hišne telegrafe,

zadnje postavljam po nizki ceni.

Marko Žugelj.

(95—2)

urar v Metliki šte. 204.

Mlin se dá v najem

na več let, ima 5 tečajev, je v dobrem stanu na Radulji, občina Trebelska.

(98—2)

Anton Zupančič, Štrauberg.

V najem se dá prodajalnica,

v kateri je sedaj trgovina z mešanim blagom, loterija in zaloga s tobakom. K prodajalnici spada: stranski prostor, dve sobi za stanovanje, klet, drvarnica in vrt. Oddati je od 1. oktobra t. l. naprej. — Več se poizve pri grajščinskem oskrbništvu v Mokronogu.

Gostilničar

na račun se sprejme. Več se poizve pri Frideriku Schwarz-u v Novem Mestu.

(78—4)

Hlapca za vsako delo na gruntu in tudi za oskrbovanje pri živini, išče nek kmetovalec. Kje pové vredništvo „Dol. Novic“. (95—2)

Hiša se dá v najem,

stoječa pri cesarski cesti v Metliki št. 139. Ima tri sobe, jedno kuhinjo v prvem nadstropji; v pritličji je prodajalnica z vso pripravo, dve kleti. Pogoji se zvedó pri gospodu Franu Gabrijanu v Metliki. (87—3)

100 veder izvrstnega vina

od leta 1890 ima na prodaj grajščina Rakovnik.

(110—1)

20 hektol. dobre slivovke

po 58 gl. hektol. proda Franc Prijatelj v Tržišči p. Mokronog.

Razprodaja!

Zarad opuščanja trgovine z drobnim blagom, se bo od 16. t. m. naprej v prodajalnici na trgu v hiši šte. 98 vse blago pod kupno ceno prodajalo.

Na to naznanilo se posebno trgovci na deželi in šivilje opozorujejo.

(109—1)

V mojo prodajalno sprejem takoj

učenca,

kteri je 13—15 let star, vsaj ljudsko šolo dovršil, govori slovensko in nemško ter je lepega vedenja.

Franc Gustin,

[88—8]

trgovina z železno, norimberškim in specerijskim blagom v Metliki.

Lepa garnitura,

obstoječa iz zofe dveh naslanjačev in štirih stolov, je po ceni naprodaj v Novem Mestu, v gosp. Virantovi hiši, I. nadstropje.

(86—2)

Proda se lepa hiša,

v jedno nadstropje, zidana leta 1887., v Šmarjeti kake dve minute od farne cerkve, obsega tri sobe, kuhinjo, hrambo, lep mostovš, dve obokani kleti, okolo hiše lep vrt za zelišča in tudi nekaj drevja zasajenega na lepem solnčnem kraju, pripravno za kakega duhovnika ali uradnika v pokoji. Več o tem pove

Franjo Poljanc,

pošta Šmarjeta.

(1—3)

Kunc Avgust, trgovec v Črnomlju sprejme takoj

poštenega učenca,

za svojo trgovino z mešanim blagom. [103—2]

Proda se iz proste roke

malo posestvo obstoječe iz šest oralov zemlje in temu primernim poslopjem: hišo s kletjo in dvena hlevoma, četrto ure od Mokronoga pri Sv. Križu. Natančneje se izve pri lastnici

(104—1)

Mariji Šepec pri Sv. Križu.

Angleški prešički za pléme so naprodaj v kmetijski šoli na Grmu.

(107—1)